

Jesus och människokärlek för

Helgeandsorden på Alsike kloster består av endast tre medlemmar: systrarna Marianne, Karin och Ella. Med stort engagemang, drivna av djup människokärlek, vandrar de i Kristi fotspår och viger sina liv åt att hjälpa andra. Sedan 1978 har klostret fungerat som en fristad för människor som av olika skäl inte kan stanna kvar i sina hemländer och inte uppfyller den svenska regeringens kriterier för att få flyktingstatus och uppehållstillstånd.

Systrarna på Alsike kloster har en svag koppling till Svenska kyrkan men tror helhjärtat på Jesus Kristus. Deras livsgärning består i att omsätta Kristi budskap i praktisk handling.

Förmodligen har de flesta svenskar vissa föreställningar, eller fördomar, om hur en nunnas liv ser ut. Likaså varför man väljer en sådan livsgärning. För det är en livsgärning det handlar om.

Helgeandsordens tre medlemmar, systrarna Marianne, Karin och Ella är ingalunda några inåtvända, tystlåtna kvinnor som ägnar största delen av tiden åt stilla bön i all fromhet. Fromma är de förvisso, men det är tre radikala, partipolitiskt obundna men världspolitiskt mycket medvetna välgörenhetsarbetare som drivs av en stark passion att hjälpa behövande människor, oavsett ras, nationalitet, religiös tillhörighet eller andra yttre faktorer.

Fotograf Gunnar Henriksson och jag hade förmånen att tillbringa en förmiddag i Alsike kloster och det blev en upplevelse som abrupt vände upp och ner på mina tidigare föreställningar. Inte bara om vad som döljer sig under nunnedoket, utan min samhällsyn som helhet.

Alsike kloster ligger vackert beläget strax intill gamla E4:an, mitt emellan Vassunda och Uppsala. Den medeltida kyrkan byggdes på 1200-talet, alldeles intill ligger en stor, rödmålad gammal skola med anor från 1600-talet.

Från kyrkbacken har man utsikt över öppna landskap, åkrar, ängar och långt bort i fjärran blänker en del av Mälaren som lämpligt nog kallar sig Kyrkviken.

Det är här Helgeandssystrarna lever och bedriver sin verksamhet. Det är här de tar emot flyktingar från hela världen och erbjuder en fristad för den som av olika skäl inte längre kan leva i sitt eget hemland. Det är människor som förvägrats uppehållstillstånd av den svenska regeringen på skäl som dikteras av politiska hänsyn och där människovärdet och sanningen bakom flyktingens långa resa spelar en ovidkommande roll.

Det är en tidig, grå morgon i mitten av april. Gården ligger tyst och folktom när vi anländer, ingen öppnar när vi knackar på den slitna ytterdörren. Så dyker syster Karin fram bakom husknuten med en stor labrador i koppel. Hunden biter mig lekfullt i handen, det gör lite ont men syster Karin förklarar att det är en kärleksförklaring.

Kapell i källaren

Vi bjuds in till en mässa som inte förrättas i kyrkan, som förväntat, utan i klostrets kapell som ligger i klostrets källarvåning. Lokalen bär spår av sin tidigare roll som skola, en del av interiören är hämtad från en gammal gymnastiksal.

Man frapperas av enkelheten, den funktionellt sparsmakade men vackra utsmyckningen. Här finns inget överdåd, ingen lyx och en påtaglig atmosfär av frid och stillhet vilar över rummet när ett tiotal besökare anländer och slår sig ner på enkla bänkar utmed rummets väggar. Vi hör den avlägsna klangen av en spröd klockringning någonstans utifrån, så kommer syster Marianne in från en sidodörr och tänder ett antal ljus. Värmen och ljuset sprider sig i rummet när prästen Samuel Douhan kommer in tillsammans med syster Karin.

Mässan består av tre delar: bön och syndabekännelse, ordets gudstjänst där texter ur Bibeln

Syster Karin och syster Marianne.

citeras, samt bordets gudstjänst, en ceremoni mer känd som nattvarden. Hela förrättningen genomförs under stort men mjukt allvar som sprider en atmosfär av innerlighet och sann tro.

Efter mässan bjuds samtliga deltagare på en enkel frukost i klostrets kök. Inte heller här erbjuds det något överflöd, bara det kroppen behöver i form av näringsriktig förtäring. Det råder en avspänd stämning i samtalet runt bordet.

Systrarna Karin och Marianne, Gunnar och jag förflyttar oss till övervåningen och vi slår oss ner i en mjuk soffgrupp som inbjuder till samtal. Min nyfikenhet hade fokus på varför man tar beslutet att bli nunna och ägna sitt liv åt att hjälpa behövande människor och samtidigt välja bort traditionella företeelser som äktenskap, barn och familj.

Missionärsbarn

Syster Ella är dessvärre inte fysiskt närvarande, hon har drabbats av en hjärtattack och befinner sig på ett vårdhem för tillfället.

Syster Marianne sprudlar av energi när hon förklarar sin resa genom livet. Hon tillbringade sina första levnadsår i Sydindien där hennes föräldrar var verksamma som missionärer. Familjen flyttade senare runt till olika delar av världen och syster Mariannes religiösa uppvaknande blev en lång process som gradvis ledde fram till ett avgörande steg långt senare i livet.

Syster Marianne var, och är fortfarande, konstnärligt intresserad och hon sökte en väg att kombinera sitt religiösa engagemang med konstnärlig utövning.

Hon levde under en period som novis i England men återvände sedermera till Sverige. 1957 grundade hon och syster Ella, med stöd av dåvarande domprost Herlin, Helgeandsorden i en fastighet på Trädgårdsgatan 16 C i Uppsala. Syftet var att stödja studenter och fastigheten var uppdelad i två sektioner. En för studenter, den andra för klosterverksamhet.

Mässan hålls i kapellet som återfinns i klostrets källare.

Syster Karin och syster Marianne.

1964 flyttade Helgeandsorden till Alsike och 1978 kom de första flyktingarna. Det var människor från många delar av världen som i desperation lämnat sina hemländer men fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd i Sverige. Människor i trängande behov av en fristad för att slippa bli utvisade och utelämnade till de levnadsvillkor och hotsituationer de, oftast under stor vanda och med stor uppoffring, flytt ifrån.

Musiker och naturvetare

Syster Karin hade i sin ungdom en dröm om att bli musiker. Hon studerade till naturvetare och kom i kontakt med Marianne och Ella under gymnasietiden på 1970-talet. Syster Karin var religiöst medveten men hade tappat tron på den svenska kyrkan. Hon mötte syster Marianne som sa:

– Kom och hälsa på oss i klostret.

Syster Karin antog inbjudan till Alsike kloster och upplevde under vistelsen där en äkta hemkänsla. Vid den tiden hade hon ingen tanke på klosterliv, det beslutet kom senare i livet. Hon frågade vid ett tillfälle sin musiklärare om hon var lämpad att bli musiker. Svaret blev "Om du är tvungen".

Syster Karin genomgick en mognadsprocess. Hon hade redan gjort mycket i livet och det stora steget för hennes vidkommande var inte att bli nunna, utan bekännande kristen. Sen var valet av livsbana självklart. Hon återupptog kontakten